

EDITORIÁL

Súčasná doba je charakteristická turbulentným, neustále sa meniacim prostredím. Tieto meniace sa podmienky prinášajú stále nové výzvy, ktorým je potrebné sa prispôbiť. Nové výzvy neobchádzajú ani oblasť sociálnej práce a aj v tomto kontexte sociálna práca napreduje s dobou a do jej fungovania čoraz viac preniká informatizácia a digitalizácia. Umelá inteligencia, informatizácia a robotizácia tvoria nevyhnutnú súčasť vedeckého poznania vedných disciplín. Sociálna práca a jej špecifická oblasť socioterapia reflektuje túto skutočnosť, že žijeme v digitálnom svete a umelá inteligencia a kybernetika ho dynamicky menia a vytvárajú nové možnosti pre oblasť sociálnych a zdravotných služieb.

Cieľom vedeckého zamerania aktuálneho čísla časopisu je odpovedať na otázku, aký má prínos nástup umelej inteligencie, informatizácie a robotizácie pre ľudskú spoločnosť. Ako je možné vytvárať modely riešenia vybraných sociálnych a zdravotných problémov jedincov, skupín a komunít využitím informácií a vedeckého pokroku. Ako vieme zlepšiť interakciu medzi ľuďmi, zvýšiť životnú úroveň a uľahčiť prácu jedincov v rámci socioterapie, ako jednej z metód sociálnej práce. Vedecký pokrok prináša do socioterapeutickej práce technické vybavenie, ktoré pomáha akcentovať neurologické intervenčné možnosti, či už sú to príkladovo miestnosti snoezelen, biofeedback, a mnohé iné, ktoré sú založené na regulácii mozgovej aktivity prostredníctvom špeciálnych počítačových programov. Umelá inteligencia sa dnes vyvinula tak, aby poskytovala mnoho konkrétnych výhod v každom odvetví a v každej oblasti poznania.

Aktuálne číslo uvádza štyri vedecké state. V úvodnej vedeckej stati *Umelá inteligencia v sektore služieb dlhodobej starostlivosti: sociálno-politická konceptualizácia a vedecko-výskumný diskurz* sa Kvetoslava Repková a Miroslava Kordošová venujú prehľadnému výzvi, ktoré prináša umelá inteligencia do sektora služieb dlhodobej starostlivosti organizovanej formálnym alebo neformálnym spôsobom. Autorka Viera Bilasová v príspevku *Úvaha nad svetom seniora v súčasnej digitálnej kultúre* zameriava pozornosť na problematiku starnúcej generácie v podmienkach súčasných procesov digitalizácie života, ktorá umožňuje formovať nové spôsoby sociálnych vzťahov a v zásade uľahčuje sociálne aktivity. Štúdia od Gizely Brutovskej a Beáty Balogovej *Charakter práce v digitálnej spoločnosti a jeho sociálne dôsledky* analyzuje charakter práce v spoločnosti Industry 4.0, v ktorej základom je zvyšujúca sa flexibilita a výkon človeka spojené so zavedením komunikujúcich strojov (robotov) do pracovného procesu. Vedecká stať od autorky Lívie Pastrnákovej s názvom *Možnosti využitia mobilnej aplikácie asdetect u detského klienta s podozrením na poruchu autistického spektra v procese depistáže* teoreticky a empiricky popisuje problematiku porúch autistického spektra s fokusom na mobilnú aplikáciu ASDetect, ktorá sa v súčasnosti pilotne začína aplikovať v rámci depistáže u klientskej skupiny detí s podozrením na autizmus.

V ďalšej časti aktuálne číslo *Journalu Socioterapie* ponúka dve recenzie. Prvou je recenzia publikácie od autora Satchin Panda *Cirkadiánný kód*, ktorú spracovali Beáta Balogová, Stela Richnavská a Natália Vranková. Recenziu, ktorú spracovala Lívia Pastrnáková prezentuje publikáciu od autorky Daniely Ostatníckovej et al. *Autizmus od A po S*.

Ostatná časť aktuálneho čísla časopisu je venovaná správam z podujatí. Autori a autorky informujú o *Detskej univerzite* a o zapojení *Inštitútu edukológie a sociálnej práce do tejto akcie*, o podujatí *Okrúhly stôl aktérov – sociálne služby a krízové situácie*. V spomínanej časti čísla časopisu je aj informatívna správa z *XIII. Doktorandskej konferencie* na tému *Dôvera (a nedôvera) vedeckých informácií – popularizácia výskumu* a správa o podujatí *Diskusné fórum s pomáhajúcim profesionálom z praxe*. *Inštitút edukológie a sociálnej práce* organizoval vedecké sympóziu *Umelá inteligencia, informatizácia a robotizácia a ich využitie v rámci formálnej a neformálnej starostlivosti* z ktorého je spracovaná informatívna správa a na záver je to informácia o podujatí *Mikulášsky koláčik spojený so zbierkou*.

Beáta Balogová, Miriama Boriščáková
(editorky čísla)